

Undergruppen demens med lewylegemer er ikke nevnt. Når det gjelder kapitlet om legemidler og bruk i institusjoner, savnes referanser og informasjon fra det arbeidet Selbæk og medarbeidere har gjort i den store norske sykehjemsstudien (1).

For helsefagarbeidere i sykehjem og andre institusjoner er kapittel 2 skrevet slik at det er til stor hjelp for å løse dagligdagse problemer. Inndelingen etter alfabetet og problemområder gjør det oversiktlig og enkelt å finne svar på det man lurer på. Alt i alt er det en verdifull bok for disse yrkesgruppene. Som lege ser jeg frem til en totalrevisjon, som er forespeilet i løpet av de nærmeste 2–3 årene.

Marte Sofie Wang-Hansen

Geriatrisk avdeling
Oslo universitetssykehus, Ullevål

Litteratur

1. Selbæk G, Kirkevold Ø, Engedal K. The prevalence of psychiatric symptoms and behavioural disturbances and the use of psychotropic drugs in Norwegian nursing homes. *Int J Geriatr Psychiatry* 2007; 22: 843–9.

En enkel oversikt over øre-nese-hals-faget

Strååt V.

Öra Näsa Hals

En illustrerad minilärobok för läkare. 69 s, ill. Stockholm: MediArt, 2009. Pris SEK 120/per stk + frakt (ved bestilling av 30 eks.) ISBN 978-91-978266-0-0

Boken er enkel, kompakt og med en lang rekke klare og instruktive illustrasjoner. Forfatteren har komprimert faget på en overbevisende måte, og det er benyttet mange forkortelser som er forklart på omslagssiden.

Øre-nese-hals-sykdommene er fremstilt i egne avsnitt om f.eks. øret og nese-bihuler hvor man enkelt kan slå opp i kapitlet ved hjelp av tommelgrep fra innholdssiden. Denne inneholder også en kortfattet oversikt over områdene som omtales.

Forfatteren skriver at dette er meget kortfattet bok, tilpasset leger. Det er imponerende hvor mye stoff han har klart å få med på bare 65 sider. Teksten er skrevet i notatstil, og det er henvisning til en lang rekke illustrasjoner på hver side med nummerering i illustrasjonene av viktige poenger beskrevet i teksten.

Boken er særlig myntet på leger som kan ha den med seg på jobb, men bør også egne

seg svært godt for medisinstudenter som repeterer. Spesialsykepleiere bør også ha glede av den. En så liten bok tar selvfølgelig ikke mål av seg til å være tilstrekkelig på alle områder, men som en repetisjonsbok og en hjelp i hverdagen for alle typer leger bør den være tilfredsstillende. Interesserte lesere vil alltid finne områder som ikke er tilfredsstillende beskrevet, omfattende nok eller tar opp områder som er for sterkt vektlagt, eller det motsatte. Likevel, en mer elegant skriftlig hurtiginnføring i faget med rikelige relevante fargeillustrasjoner har jeg knapt sett.

Minilæreboken med de tallrike illustrasjonene kan anbefales alle som ønsker en repetisjon av øre-nese-hals-faget og som gjerne vil ha en enkel oppslagsbok tilgjengelig.

Olav Skatvedt

Ullensaker øre-nese-hals
Jessheim

Finansiering av helsetjenester – ingen enkle løsninger

Thomson S, Foubister T, Mossialos E.

Financing health care in the European Union
Challenges and policy responses. 200 s, tab, ill. København: WHO, 2009. Pris CHF 28 ISBN 978-92-890-4165-2

To viktige temaer i helsepolitikken er valg av finansieringsmåte og valg av betalingssystemer for sykehus, leger og annet praktiserende helsepersonell. Denne boken analyserer det første temaet. Det første spørsmålet er da hvor

stor andel av helsetjenestens kostnader som skal privatfinansieres gjennom egenandeler og forsikringsordninger. De fleste industri-land har 10–20 % privatfinansiering, mens USA har i størrelsesorden 40 % og Kina enda mer. Det andre spørsmålet er hvordan offentlige midler skal skaffes til veie. Her kan samfunnet velge mellom offentlige forsikringsordninger (som Tyskland), lokale skatter, øremerkede skatter, generelle skatter (som Norge) eller andre offentlige inntekter. Denne boken beskriver og analyserer de løsninger og reformer som er valgt i til sammen 27 EU-land. Norge er ikke med i analysen. De tre forfatterne er økonomer med tilknytning til London School of Economics.

Bokens første hovedkapittel gir en bakgrunn for at dens tema er viktig: Problemer med å finansiere helsetjenester for en aldrende befolkning. Annet hovedkapittel er ment å gi et verktøy (framework) for å analysere finansieringsmåtene. Selv om dette verktøyet ikke er spesielt logisk, gir kapitlet en grei oversikt over de modellene de ulike EU-land har valgt. Her vil leseren kjenne seg godt igjen i for eksempel Sverige. Det mest iøynefallende er imidlertid den store variasjonen i finansieringsløsninger eller blandinger av sådanne. Frankrike dekker ca. 5 % av helsetjenestekostnadene over skattesevnen og det meste ved offentlig forsikring, mens tallene er nærmest omvendt for Sverige. Den store variasjonen bringer tankene hen på sykdommer med mange behandlinger – det betyr vanligvis at ingen er spesielt effektive.

En interessant nyskaping på området er utviklet i Singapore og prøvd i USA, nemlig «medical savings account». Dette er en ordning der innbyggerne «kjøper» helsetjenester fra en sparekonto som staten tildele den enkelte innbygger. Dette er ment å disiplinere innbyggerne i bruk av helsetjenester, og eventuelt «overskudd» på kontoen kan tas ut som alderspensjon. Hvordan dette fungerer i praksis, sies det lite om.

Tredje hovedkapittel dekker utviklings-trekk og reformer. Også her er variasjonen påfallende stor fra land til land. En del land har innført ordninger med «purchaser-provider split» der noen (allmennleger, kommuner, etc.) «bestiller» helsetjenester av sykehus. For norske lesere kan det ha interesse at problemet her har vært vedvarende mangel på bestillerkompetanse. Fjerde hovedkapittel gir konklusjoner og forfatterens anbefalinger. Et sentralt poeng er advarselen mot å øke privatfinansieringen, fordi dette vil gi uheldige fordelings-effekter.

Bokens styrke ligger i et vell av informasjon om finansieringsløsninger i ulike land. Imidlertid er den ikke spesielt lettlest, og analysene er ikke spesielt forståelige. Norske lesere vil nok være enig i mange av de avsluttende rådene, men vil savne klare begrunnelser. Konklusjonene fremstår derfor som noe subjektive.

Dette er først og fremst en bok for ansatte i Finansdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet og dernest for enkelte statsvitere og økonomer. For helsepersonell med interesse for overordnede problemstillinger kan den også være aktuell.

Ivar Sønbo Kristiansen

Avdeling for helseledelse og helseøkonomi
Universitetet i Oslo